

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0225U000909

Державний реєстраційний номер: 0123U100689

Відкрита

Дата реєстрації: 21-01-2025

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Розробити мікробіом-орієнтовану стратегію проти прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки під впливом стресу воєнного часу та його наслідків.

Початок етапу: 01-2023

Закінчення етапу: 12-2024

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої Національної академії медичних наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 04528465

Підпорядкованість: Національна академія медичних наук України

Адреса: пр. Любові Малої, 2-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61039, Україна

Телефон: 380573703737

Телефон: 380573702818

E-mail: therapy@amnu.gov.ua

WWW: <https://therapy.org.ua/uk/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої Національної академії медичних наук України"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 04528465

Адреса: пр. Любові Малої, 2-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61039, Україна

Підпорядкованість: Національна академія медичних наук України

Телефон: 380573703737

Телефон: 380573702818

E-mail: therapy@amnu.gov.ua

WWW: <https://therapy.org.ua/uk/>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6561040

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 3266.100 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Розробити мікробіом-орієнтовану стратегію проти прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки під впливом стресу воєнного часу та його наслідків.

Назва роботи (англ)

To develop a microbiome-oriented strategy against the progression of nonalcoholic fatty liver disease under the influence of wartime stress and its consequences

Реферат (укр)

Обстежували хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки (НАЖХП) під час воєнних дій в порівнянні з хворими НАЖХП, що були обстежені в довоєнний період, а також осіб контрольної групи відповідного віку та статі. Методи дослідження: анкетування; визначення біомаркерів хронічного стресу (дегідроепіандростерону, пролактину, нейротропного фактору головного мозку, профіль маркерів системного запалення та мітохондріального пошкодження за рівнем сіртуїну імуноферментним методом, якісного та кількісного складу кишкової мікробіоти на рівні основних філів та метаболізму бутирату (за рівнем бутират продукуючих бактерій) методом полімеразної ланцюгової реакції в реальному часі. Визначені та оцінені основні епігенетичні фактори, які потенційно можуть впливати на перебіг НАЖХП під час війни. Найбільш вагомими проявами були психоемоційні порушення у вигляді астено-невротичних та тривожно-депресивного розладів, порушення режиму та якості харчування. У пацієнтів з НАЖХП, що зазнали впливу стресових факторів воєнного періоду, спостерігався значний дисбаланс кишкової мікробіоти, що проявлявся збільшенням вмісту Firmicutes та зменшенням пулу Bacteroidetes. Досліджена асоціація між ступенем порушення цілісності епітеліального бар'єру кишечника, станом кишкової мікробіоти та гормонами стресу у хворих НАЖХП в умовах війни. На підставі отриманих даних розроблений комплекс профілактичних заходів, спрямованих на гальмування розвитку запалення та процесів фіброзування в тканині печінки у хворих НАЖХП шляхом корекції мікробіоти та модифікації стресових факторів воєнного часу.

Реферат (англ)

Patients with nonalcoholic fatty liver disease (NAFLD) were examined during the war in comparison with patients with NAFLD who were examined in the pre-war period, as well as individuals from a control group of the appropriate age and sex. Research methods: questionnaire; determination of biomarkers of chronic stress (dehydroepiandrosterone, prolactin, brain-derived neurotrophic factor, profile of markers of systemic inflammation and mitochondrial damage by sirtuin level by enzyme-linked immunosorbent assay, qualitative and quantitative composition of intestinal microbiota at the level of main phyla and butyrate metabolism (by the level of butyrate-producing bacteria) by real-time polymerase chain reaction. The main epigenetic factors that could potentially influence the course of NAFLD during the war were identified and assessed. The most significant manifestations were psychoemotional disorders in the form of astheno-neurotic and anxiety-depressive disorders, disturbances in the diet and quality of nutrition. In patients with NAFLD who were exposed to stress factors of the war period, a significant imbalance of the intestinal microbiota was observed, which was manifested by an increase in the content of Firmicutes and a decrease in the pool of Bacteroidetes. The association between the degree of disruption of the integrity of the epithelial intestinal barrier, state of intestinal microbiota and stress hormones in patients with NAFLD during wartime. Based on the data obtained, a set of preventive measures was developed aimed at inhibiting the development of inflammation and fibrosis processes in liver tissue in patients with NAFLD by correcting the microbiota and modifying the stress factors of wartime.

Індекс УДК: 616.3(крім 616.31), 616.36-003.826-084:616.34-008.87:159.96:355.018

Коди тематичних рубрик НТІ: 76.29.34

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Медична технологія діагностики прогресуючого перебігу неалкогольної жирової хвороби печінки (НАЖХП) у хворих, що зазнали впливу стресових факторів воєнного часу, на основі вивчення маркерів кишкової проникності

Назва продукції (англ): Medical technology for diagnosing the progressive course of non-alcoholic fatty liver disease (NAFLD) in patients exposed to wartime stressors based on the study of intestinal permeability markers

Очікувані результати: Поліпшення ефективності діагностики та лікування хворих

Галузь застосування: 85.11.1; 85.12.0

Опис продукції (укр): Основна суть полягає в вимірюванні кількості гена бутирил-КоА:ацетат-КоА-трансферази та зниження пулу (чисельності) бутират-продукуючих бактерій, а також рівня зонуліну для ранньої діагностики прогресуючого перебігу захворювання з метою своєчасної профілактики розвитку неалкогольного стеатогепатиту та його трансформації в фіброз та цироз печінки.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202512.2026

Виробник продукції: Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т.Малої НАМН України"

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: Отримано патент

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

НТП 2

Назва продукції (укр): Медична технологія мікробіом-орієнтованої профілактики прогресуючого перебігу неалкогольної жирової хвороби печінки (НАЖХП) у хворих, що зазнали впливу стресових факторів воєнного часу

Назва продукції (англ): Medical technology of microbiome-oriented prevention of the progressive course of nonalcoholic fatty liver disease (NAFLD) in patients exposed to wartime stressors

Очікувані результати: Поліпшення ефективності діагностики та лікування хворих

Галузь застосування: 85.11.1; 85.12.0

Опис продукції (укр): Основна суть полягає в додатковому призначенні хворим НАЖХП, що зазнали впливу несприятливих стресових факторів воєнного періоду, на тлі стандартної терапії препаратом урсодезоксихолевої кислоти (УДХК) та адеметіоніном (Гептралом) мультипробіотичного препарату Опефера та кальцію бутирату (Інестін) для попередження прогресування НАЖХП та розвитку ускладнень захворювання.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.202512.2026

Виробник продукції: Державна установа "Національний інститут терапії імені Л.Т.Малої НАМН України"

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №120093 від 27.06.2023 року.

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

7. Бібліографічний опис

1. Фадєєнко Г. Д., Буряковська О. О., Характер порушень сну та якість життя на тлі стресу у пацієнтів з помірним та високим кардіоваскулярним ризиком // Український терапевтичний журнал.- 2023.-№ 2.-С. 19-24.
2. Gridnyev O. Y., Chereliuk N. I. Optimization of early diagnosis of fibrosis in patients with non-alcoholic fatty liver disease with obesity and overweight // Сучасна гастроентерологія.- 2023.- № 4.- С. 21-33.
3. Chereliuk N. I., Gridnyev O. Y. The main phylotypes of the intestinal microbiota and their relationship with the degree of obesity and the stage of liver fibrosis in patients with non-alcoholic fatty liver disease // Сучасна гастроентерологія. - 2023.- № 1.-С. 24-31.
4. Фадєєнко Г. Д., Гріднев О. Є., Кушнір І. Э., Гріднева С.В. Кишкова проникність та її роль у патогенезі та прогресуванні неалкогольної жирової хвороби печінки: огляд літератури // Сучасна гастроентерологія. - 2023.- № 1.- 55-67.
5. Fadieienko H.D., Gridnyev O. Y., Kurinna O. H., Chereliuk N. I. Gut microbiota changes in nonalcoholic fatty liver disease and concomitant coronary artery disease // Cor et Vasa.- 2023.- Vol.65.- P. 489-495.
6. Гріднев О.Є., Фадєєнко Г.Д., Гріднева С.В. Кишкова проникність та її роль у патогенезі метаболічно-асоційованих захворювань. Огляд літератури // Український терапевтичний журнал.- 2023.-№ 1.- С. 44-56.
7. Кушнір І. Э., Соломенцева Т. А. Модифікація кишкової мікробіоти під впливом комбінованого лікування для запобігання прогресуванню неалкогольної жирової хвороби печінки // Сучасна гастроентерологія. - 2023.- № 1.- 5-11.
8. Фадєєнко Г. Д., Кушнір І. Э., Чернова В. М., Соломенцева Т. А. Регуляція метаболічного гомеостазу у пацієнтів із неалкогольною жировою хворобою печінки: роль фетуїну А: огляд літератури // Український терапевтичний журнал.- 2023.-№ 1.- С. 64-71.
9. Фадєєнко Г. Д., Кушнір І. Э., Чернова В. М., Соломенцева Т. А., Нікіфорова Я. В., Курінна О. Г. Pathogenetic role of fetuin-A in formation of metabolic disorders and systemic inflammation in patients with non-alcoholic fatty liver disease // Сучасна гастроентерологія.-2022.- № 5-6.- С.5-11.
10. Фадєєнко Г.Д., Нікіфорова Я.В. Неалкогольна жирова хвороба печінки: сучасні можливості діагностики на різних стадіях захворювання та наукові розробки у лікуванні // Сучасна гастроентерологія. - 2023.- № 1.- 39-54.
10. Фадєєнко Г.Д., Нікіфорова Я.В. Неалкогольна жирова хвороба печінки: сучасні можливості діагностики на різних стадіях захворювання та наукові розробки у лікуванні // Сучасна гастроентерологія. - 2023.- № 1.- 39-54.
11. Чернова В.М., Гальчинська В.Ю. Визначення предикторів прогнозування фіброзу у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки // Сучасна гастроентерологія.- 2023.- № 1.- С. 12-18.
12. Курінна О.пГ. Вплив стресогенних чинників на перебіг метаболічно-асоційованої жирової хвороби печінки: огляд // Сучасна гастроентерологія.- 2023.-№ 2.-С.69-73.
13. Фадєєнко Г.Д., Кушнір І.Е., Соломенцева Т.А. Вплив стресових чинників воєнного часу на розвиток та прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки // Сучасна гастроентерологія.- 2023.- № 4.- С.5-12.
14. Курінна О.Г., Чернова В.М. Пробіотики: роль у керуванні стресом у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки: огляд літератури// Сучасна гастроентерологія.- 2023.- № 4.- С., 77-83.
15. Фадєєнко Г. Д., Нікіфорова Я. В. Сучасні можливості діагностичних і терапевтичних інтервенцій декомпенсованого цирозу печінки: у центрі уваги вісь «кишечник- печінка-пмозок». Клінічний випадок // Сучасна гастроентерологія.- 2023.-

16. Нікіфорова Я.В., Несен А.О., Мирошніченко М.С. Клінічний випадок набрякового синдрому: діагностичний пошук і тактика лікування складного пацієнта відповідно до зарубіжних та вітчизняних рекомендацій // Сучасна гастроентерологія.- 2023.- № 3.- С.49-60.
17. Staudacher J.J., Burisch J., Sousa P., Salaga M., Pellino G., Sidiropoulos O, et al.; friends of the Young Talent Group. Young gastroenterologists angle: Friends of the UEG young talent group consensus statement on the structure of young gastroenterology sections // United European Gastroenterol J.- 2023.- Vol.11(6).- P. 578-581. doi: 10.1002/ueg2.12430.
18. Соломенцева Т.А. Нові критерії метаболічно-асоційованої жирової хвороби печінки: перевага чи питання? Огляд // Сучасна гастроентерологія.- 2023.- № 4.- С.84-90.
19. Буряковська О. О., Гріднев О. Є., Черелюк Н. І. Роль цукролітичних та протеолітичних продуктів ферментації в патогенезі метаболічно-асоційованих захворювань. Огляд літератури.- 2023.- № 5.- С.70-77.
20. Фадеєнко Г.Д., Кушнір І.Е., Соломенцева Т.А., Чернова В.М. Надання медичної допомоги під час воєнних дій хворим гастроентерологічного профілю : методичні рекомендації.- Харків,2023.- 29 с.
21. Фадеєнко Г.Д., Кушнір І.Е., Соломенцева Т.А., Чернова В.М. Надання медичної допомоги під час воєнних дій хворим гастроентерологічного профілю : Методичні рекомендації.- Харків,2023.- 29 с.
22. Фадеєнко Г.Д, Гріднев О.Є., Кушнір І.Е «НЕАЛКОГОЛЬНА ЖИРОВА ХВОРОБА ПЕЧІНКИ ТА СЕРЦЕВО-СУДИННИЙ РИЗИК». Український терапевтичний журнал .-2024.-№2.-с.66-76
23. Г.Д Фадеєнко, І.Е. Кушнір, В.М. Чернова, Т.А. Соломенцева. Вплив хронічного стресу воєнного часу на перебіг Неалкогольної жирової хвороби печінки. Сучасна гастроентерологія. 2024. №3.с.5-11
24. Фадеєнко Г.Д, Гріднев О.Є.,Буряковська А.О. Внесок гормональних порушень у патогенез метаболічно-асоційованої стеатотичної хвороби печінки. Огляд . Сучасна гастроентерологія.-2024 №2.-с.26-37
25. Фадеєнко Г.Д, Гріднев О.Є., Гріднева С.В. Неалкогольна жирова хвороба печінки та інфекція *Helicobacter pylori*. Чи є зв'язок? .Сучасна гастроентерологія .-2024.-№1.-с.60-65
26. Гріднев О.Є., Гріднева С.В. Вплив інфекції *Helicobacter pylori* на компоненти метаболічного синдрому. Український терапевтичний журнал .-2024.-№2.-с.77-84
27. Фадеєнко Г.Д, Гріднев О.Є., Черелюк Н.І. Кишкова Мікробіота і метаболічно асоційована стеатотична хвороба печінки: сучасне розуміння проблеми. Огляд літератури. Сучасна гастроентерологія. 2024.№3.С.39-52
28. Фадеєнко Г.Д., Гріднев О.Є., Буряковська А.О. Цукровий діабет 3с типу. З чим ми маємо справу? Український терапевтичний журнал .2024.№3.С
29. Г.Д Фадеєнко, І.Е. Кушнір, В.М. Чернова, Т.А. Соломенцева «Профілактика прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки під впливом стресу воєнного часу та його наслідків» Методичні рекомендації. Харків. 2024.-32с.
30. Свідоцтво авторського права на твір №120093 «Оцінка факторів ризику прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки під час воєнного періоду», дата реєстрації 27 червня 2023 року. власник Державна установа «Національний інститут терапії імені Л.Т.Малої Національної академії медичних наук України», Україна.
31. Патент на корисну модель "Спосіб виділення ДНК з фекалій для дослідження мікробіоти кишечника методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР)", Фадеєнко Г. Д., Гріднев О. Є., Гальчінська В. Ю., Бондар Т. М., Кушнір І. Э., ДО "Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій" УКРНОІВІ, № 152992 від 10.05.23 р.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 124

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Ємельянов Дмитро Вікторович (к. мед. н., ст. наук .співр.)
Бондар Тетяна Миколаївна (к.б.н., ст. наук .співр.)
Буряковська Олена Олександрівна (д.філософ)
Волобуєва Віра Петрівна (лаборант)
Гальчинська Валентина Юріївна (к. б. н., ст.н.с.)
Гриднев Олексій Євгенійович (д. мед. н., старший науковий співробітник)
Костюк Олена Іванівна
Курінна Олена Григорівна (к. мед. н.)
Кушнір Інна Ернестівна (к. мед. н., ст.н.с.)
Нікіфорова Яна Василівна (к. мед. н.)
Рябовол Інна Сергіївна
Соломенцева Тетяна Анатоліївна (к. мед. н.)
Степанова Ольга Володимирівна
Трибушкіна Ірина Миколаївна
Фадєєнко Галина Дмитрівна (д.мед.н., професор, член-кор.)
Черелюк Наталія Ігорівна (д.філософ)
Чернова Валентина Михайлівна (к. мед. н., ст.н.с.)
Шуть Інна Валентинівна (н.с)

Керівник організації:

Фадєєнко Галина Дмитрівна (д. мед. н., професор)

Керівники роботи:

Фадєєнко Галина Дмитрівна (д. мед. н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.